

Jsem lidová tvůrkyně - jsem sama sebou - Agnieszka Okos

Od dětství se u mě projevoval jistý manuální talent, a to jak se vyvíjelo moje dobrodružství s lidovým uměním a folklorem, je z velké části zásluha mých rodičů a skvělých lidí, kteří mě obklopují.

Především mi nikdy nic nezakazovali a spíše mě motivovali. Ve věku několika let jsem se naučila háčkovat, měla jsem ráda vše, co jsem mohla vytvořit sama, pořád to ale nebylo dostačující. ☺

S vývojem situace a přístupem k výtvarným a kreativním potřebám (pletací příze, vyšívací nitě a dokonce i obyčejné drátky a dráty) jsem zkoušela své síly v různých oblastech řemesla.

Pokud se jedná o folklor jako takový, toto dobrodružství u mě začalo kraslicemi. Tajemství tohoto umění přede mnou postupně odhalovala sousedka Irena Kozub, vždy jsem s nadšením obdivovala její práce.

Vyškrabávání kraslic mě pohltilo do té míry, že téměř každou volnou chvíli jsem trávila vyškrabáváním fantazijních květů na křehké skořápce. Opravdové „šilenství“ začalo ale teprve tehdy, když mi teta ze zahraničí darovala první barvy na zdobení porcelánu. Jednalo se o takové barvy, které se fixují v obyčejné kuchyňské troubě.

Postupem času (jako v počítačové hře) jsem překonávala další úrovně obtížnosti. Barvy jsem vyměnila za glazuru, troubu za pec na výpal keramiky. Mezi tím jsem se stala certifikovanou lidovou tvůrkyní. Uprímně řečeno - „Lidová tvůrkyně“ - taky vám to zní tak hrdě? Nemám ráda pojmy jako „amatérský umělec“ nebo celkově umělec. Titul umělce získává absolvent Akademie výtvarných umění (po vystudování Institutu umění, např. v Opoli lze získat pouze titul magistra umění), zatímco pojmenování „amatérský umělec“ zní poněkud groteskně. Budu proto hrdě zdůrazňovat, že jsem lidová tvůrkyně a abych se jí stala, musela jsem doložit a prokázat celostátní vědecké radě skládající se z etnografů a historiků umění, že to, čím se zabývám, je v souladu s tradicí a přijatými normami.

Květami malována vášeň

Opolský porcelán v mém domě byl každodenní život a folklorní květiny, kterými byl vyzdoben, se vyskytovaly na různých předmětech každodenní potřeby. Lze říct, že jsem v podstatě vyrůstala obklopená tímto krásným květovým motivem.

Nebylo jiné východisko, prostě jsem v tom MU-SE-LA pokračovat. Ani nevím, jak bych to pojmenovala, *láska na první květ?! ;-*)

Dodnes mám v kredenci uschované své první práce, i ty nepříliš povedené. Díky nim vnímám pokrok, který jsem udělala za ty všechny roky. Vidím v tom smysl.

Ďábel je v detailech - od tradice až po design

Zpočátku jsem se snažila napodobit své tety, které se s velikou úctou věnovaly zdobení keramiky. Časem (jako v případě kraslic) napodobování přestalo mít smysl, v hlavě mi totiž vznikaly stovky nápadů - vlastní vzory krajek a květin. Zpočátku jsem zdobila porcelán „bohatě“, později přišlo období, kdy jsem začala objevovat tento vzor v jiné podobě. Pokaždé, když jsem darovala nějakému známému hrnek, snažila jsem se květy proplétat kresbami nebo náčrty něčeho, co personalizovalo tento malý dárek. Ještě jednou jsem se přesvědčila o tom, jakou obrovskou radost mi to přináší. Založila jsem dokonce stránku na FB - „Fleur Design“, byla jsem totiž velmi zvědavá, jak budou lidi reagovat na takovýto přístup k lidovému umění. Upřímně přiznávám, že jsem měla radost z každého „lajku“, což mě také motivovalo k ještě těžší práci.

Projekt je spolufinancován z finančních prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a ze státního rozpočtu. Překračujeme hranice

Po několika letech jsem se seznámila se Sandrou Murzicz - zakladatelkou projektu „Opolskie Dziouchy“ (Opolská děvčata) a spolupracujeme již několik let.

Společně jsme realizovaly mnoho zajímavých projektů a já pořád cítím, že můžu více. Občas se vracíme ke kořenům, jako v případě barevných hrnků s monochromatickým květovým motivem inspirovaným kraslicí. Jindy zas tvoříme úplně něco nového, např. keramické klíčenky zdobené opolskými květy. Ačkoliv se tyto projekty začaly těšit mnohem větší popularitě než tradiční opolský porcelán, rozhodla jsem se, že se této tradice nevzdám.

Zachránit před zapomenutím - můj cíl

Vše začalo tradicí a já v tom chci pokračovat. Pracuji s využitím mnoha zajímavých způsobů. Piší blog o zajímavých obřadech kultivovaných na území Opolského Slezska a vedu řemeslné dílny. Jako středoškolačka jsem měla tu čest vést na základních školách hodiny o tradici a velikonočních obřadech na slezské vesnici, v čem pořád pokračuji.

Aktivně spolupracuji s Muzeem opolské vesnice. Co je ale nejdůležitější - snažím se, aby moje vášeň nepřišla nazmar. Prostřednictvím ručního řemesla se snažím podporovat charitativní akce, protože jsem si vědoma toho, že mám v životě obrovské štěstí - jsem zdravá a dělám, co miluji.

Agnieszka Okos

Lidová tvůrkyně